

240/1-2

a hírből

98
a hírből

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre	10	—	kr.
Félévre	5	"	"
Hegyedévre	3	"	50 "
Egy hónapra	1	"	— "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Egy hasabos pött sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többeszer
hirdetéseik alkalmasságát jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg díj min-
den külön beiktatásért 20 kr.

A németek, csehek és magyarok.

Debreczen, 1898. július 12.

Bécsből az a hír érkezik a vasár-
napi konferenciáról, hogy — mint előre
látható is volt, — a németek és csehek
megegyezni nem tudtak s mivel most
már a prágai és gráci zavarásokhoz
még a lebergiek, azaz a németek és
csehek elégedetlenkedéséhez a lengyelek
járult s ott is ki van immár hirdelve
az ostromállapot: nem igen marad
egyéb hátra, mint az abszolutizmus, ami
ugy Ausztria, mint Magyarország jövő-
jére nézve igen nagy jelentőségű for-
dulat.

Ez az oka, hogy Ausztriában senki,
Magyarországon pedig a minden áron
szerződni akarók nem akarják komolyan
venni s amennyiben kénytelenek vele,
csakis gáncsolni valót találnak az auto-
nom magyar vámtarifában, amelyet a
kereskedelmi miniszterium a holnapután
összeülendő ankét elé terjesztendő, be-
csátott a múlt héten közre.

Az, hogy ellenségünk, akik ellen
tulajdonképen készült, nem akarják azt
a javaslatot komolyan venni, a mi szem-
pontunkból igen örvendetes jelenség.
Nevezetesen két veszekedő között a
veszekedő között a harmadik szokott
rendesen győztes lenni, hacsak azok az
utolsó pillanatban ki nem egyeznek és

közös erővel a harmadik ellen nem for-
dulnak. Az osztrák németek és csehek
épen ezen a ponton voltak már, de oly-
nagy a gyűlöletök egymás ellen is, hogy
még a mindenünk táplált ugyanilyen
érzelmük sem volt képes azt leküzdeni
s csakugyan eredménytelen volt a tegnapi
előtti tanácskozás. Azonban attól mégis
nagyon félnek, hogy esetleg az ő har-
czukból mi találunk győztesen kikerülni,
ezért a félelem belső ösztönétől sugallva
közös akarattal azon igyekeznek, hogy
a mi legelső hadikészületünket, az ön-
álló magyar vámtarifa javaslatát kiseb-
bitik, sőt el akarják hitetni a világgal,
legfőképen pedig mi velünk, hogy komo-
lyan sem veszik. — Hejh, pedig dehogy
nem veszik!

Annál sajnálatraméltóbb ilyen kör-
ülmények között, hogy a magyar kor-
mány és pártja minden lépésével mint-
egy biztatja azóta az erre irányuló agi-
tációt. Nevezetesen első sorban is ösz-
szehív egy ankétet, a melybe szemé-
lyenként meghív negyven politikust a
testületek képviselőin kívül s azok kö-
zött ott vannak a közös vámterületnek
legnotoriusabb hívei — ott vannak a
közönbösek, azonban mindössze csak
ötven vannak azok, a kik régóta hirde-
tik az önálló magyar vámterület politi-
káját, a kikhez nézete tehát ebben a
kérdésben első sorban volna irányadó,

ha a kormány csakugyan komolyan ve-
szí a munkálatot, a melyet meghívottjai
előbe terjesztett. E mellett a tény mel-
lett a kormánypárti lapok tulajágos ki-
csinylő politikáját észre sem vesszük,
annyira természetesnek találjuk.

Ilyen körülmények között indul nagy
utjára, a nyári fürdőzésre a magyar és
osztrák kiegyezési politika. Ami remény-
nek az immár hivatalosan is megüzent
háboru eredménye tekintetében lehet,
annak bizony nem magunkban, hanem
ellenségeinkben kell alapját keresnünk
s ez a remény nagyon sovány a teg-
napelőtti konferencia után is, mert
épen ez bizonyítja, hogy ime a lehetel-
len is lehetős ha egyelőre eredmény
nélkül is, de mégis képesek voltak im-
már a németek és csehek egy szobá-
ban tanácskozni, — a jég tehát meg-
van törve s ami most nem sikerült, si-
kerülhet máskor. A magyar vámtarifa
javaslatot eddig akkor csakugyan nem
veszik komolyan.

*

Thun gróf béketárgyalásai. A német
ellenzékeni pártok vezérei vasárnap délelőtt
gyűltek össze tanácskozásra, hogy végleges
határozatot hozzanak arra nézve, hogy részt
vegyenek-e vagy nem Thun grófnak a nyelv-
kérdés ügyében tartandó konferenciáin. Az
évtizedek óta nagy érdeklődéssel tekintett
mindenki, de leginkább Thun gróf miniszter-
elnök maga, mert a baloldali vezérek elhatá-

HAZAJÁRÓ LELKEK.

Irta: **Lengyel Dezső**

Hűvös őszi éjjel
Éjfél ut az óra.
Megnyílnak a sírok,
S mintegy hívó szóra.
Népes a temető,
Népes lesz de néma,
Csak egy vérese vijjog
A nagy esőndbe, néha.

Frisson hantolt sírból
Kikel egy árny-alak
A temető ujan
Nesztelenül halad,
Kitérnek útjából
Mind a többi árnyak,
Melyek hantjuk körül
Imbolyogva járnak.

Gyéren világított
Kiesinyke szobában,
Fehér párnák között,
Pihenő ágyában
Nyöszörög egy gyermek,
Lázban ág a teste,
Nem bír megnyugodni
Tenger hosszú este.

Tenger hosszú este
Ott virraszt az apja
És beteg gyermekét
Gyakran ölbe kapja,

De hiába pereg
Könnyeinek árja,
Nem bír elpihenni
A nagy beteg árva.

Megy a járó-lelek,
Sietős az utja;
A merre elhalad,
Néptelen az utca.
A kiesiny mécsvilág
Még csak meg se lebben,
Mikor a jó lélek
A szobába rebben.
S beteg kis fiához
Oda ül az ágyra.
Kis fia paráját
Simitja puhára.

Nyugodt lett a gyermek,
Szépen el is alszik,
Gyöngye lélegzése
Alig alig hallszik,
S gondos szellem-anya,
Kis idő multával,
Kis fiának lelkét
Elvitte magával . . . .

*

Rideg téli éjjel
Éjfél ut az óra,
Megnyílnak a sírok,
S mintegy hívó szóra
Népes a temető,
Népes lesz de néma,

Csak egy vérese vijjog,
A nagy esőndbe néha.

Jól gondozott hantból
Kikel egy árny-alak,
A temető útján
Nesztelenül halad,
Most már nem maga jár
A zord éjszakában,
Kis fiának lelke
Szintén a karján van.

A kiesiny mécsvilág
Meg csak meg se lebben,
Mikor a két lélek
A szobába rebben,
Hol könnyes párnáin,
Szomorú magányban,
Viraszt egy bus férfi
Özvegyi ágyában,
S hiába küzdök
Nincs balzsam sebére.
Nyugtot adó álom,
Nem jön a szemére.

A két járó lélek
Lengő köd ruhába,
Mint egy halk sóhajlás
Leborul az ágyra,
Az alvó szemére
Egyik csókot lehel,
Másik elsimitja
Puha kis kezével
Gondterhes homlokán

rozásától függ, hogy lesz-e béke Ausztriában vagy nem. Az értekezlet elé, a mellet Groos képviselő lakáska tartottak és a mely titkos volt, jelen voltak a német néppárt részéről Hohenburger dr., Hofmann Vollenhof dr. és Steinwender dr.; a német haladópart részéről Gross és Pergelt; az alkotmányhü nagybirtokosság részéről Dubsky gróf, Schwegel báró és Stürgh gróf; a keresztény szocialis part részéről Lueger dr. s a szabad német szövetség részéről Mauthnar, Funke dr., Kaiser és Lichtenstein herezeg írásban mentettek ki távolmaradásukat. Funke dr. az értekezlet szeniora helyett, a ki időközben megbetegeedett, Schwegel báró elnökölt. A tanácskozás reggel tíz órától délután kettőig, és délután három órától este nyolcegig tartott. A miniszterelnök, a ki a konferencia lefolyásáról értesült, még este, miután a konferencia után minisztertanácsot hívott össze, a mely a késő éjjeli órákban végződött. A partelnökök ma határozatot még nem hoztak s a tanácskozást hétfőn folytatják.

BELFÖLD.

A magyar liturgia ügye. A Pol. Ért. Rómából egy a vatikánusi összeköttetésben álló magyar paptól azt az értesítést kapta, hogy a magyar liturgia ügyének megoldása kedvező fordulatot vett és igen illetékes egyházi méltóságok és irányadó személyiségek a magyar görög-katolikusok óhaját figyelembe veszőnek tartják. A nehezség a szentszéknek abban az elvi álláspontjában volt, hogy nem egyesült egyházak nemzeti jellege ellentétben van a latin szertartással, mely egy holt nyelven, mint az egész világra szóló egységesítő nyelvvé egyik oszlopa a római katolikus egyháznak. A hitterítés konkurencziája azonban különösen az exotikus országokban és világrészekben azt bizonyítja, hogy a keleti egyházak éppen a nyelvi, s így nemzeti kedvezményük által előbbre vannak a latin egyházzal szemben s propagandájuk sikeresebb. Ez a körülmény Róma illetékes köreiben megfontolás tárgya s nem lehetetlen, hogy a magyar gör. katolikusok ügyének jora fordulása ezzel is bizonyos összefüggésben van, sőt az sem lehetetlen, hogy Róma épp a pro-

A csúnya redőket,
Mig az intó óra
Elszólítja őket.

Mikorra eltűnnek
Anyja és a gyermek,
A szomorú férfi
Mélyen elszendered,
Hosszan és boldogan:
— Pedig hajnalodik —
Egbe szállt feléről,
S fiáról álmodik . . .

A babonáról.

Írta: Köszeghy István.

Jelen soraimnak tárgya a babona lesz. Ez a eszabító sziren, ez a bűvös-bajos varázsló, mely már annyi embert a kárhozathoz vitt, melynek már annyi áldozata van. Ennek a titokteljes bűbajosnak az alarézát fogom leoldani, közönséges ridg hetköznapi arczát bemutatnom, sőt titkos üzelmeiről a leplet lerántom és nem rajtam fog mulni, ha nem tehetem egész arlatmatlanná.

A babona olyan régi, mint a neve. A szót középkorban máglyára juttatta az emberek, mostanában szerényebb mesterség, a koldusbottal is megelégszik.

De mi is az a babona és honnan ered? Vizsgáljuk meg csak közelebbről!

A babona egy okatlan hit, melyet sem a természet, sem a tudomány vagy vallás tételeiből igazolni nem lehet. Ha a tudatlan ember valami dolognak természetfeletti erőt tulajdonít vagy valami természetes eseményt éppen természetellenesen félremagyaráz; meg-
születik a babona.

paganda sikeresebbé tetele ez eljából az exotikus missziók érdekében, az egyesült keleti egyház híveinek engedni fog. Ez a kérdés még az illetékes forumok előtt ünnepi tanácskozás tárgya lesz.

Pestvármegye és Kossuth Lajos.

Budapest, jul. 11.

Pestvármegye ma nagy ünnepet ült. — Kossuth Lajos arczképét helyezték el a vármegyeház közgyűlési termében, azért a nagy férfiút, aki e vármegye közgyűlési terméből indult ki világtörténelmi szerepére.

Pestvármegye, Magyarországnak azon időben különösen politikai tekintetben vezerszeropet víró megyéje tekintélyének és hatalmának teljes latbavetésével nyújtott segédkezést és támogatást Kossuth Lajosnak, hogy hazájának teljes szabadságot és függetlenséget adó politikai akcióját nagy arányokban az egész országra kiterjessze és diadalra juttassa.

Szép, lelkesedést keltő ünnepies aktussal helyezték el Kossuth Lajos arczképét a vármegyeház közgyűlési termében, s valóban örömmel és egy szebb jövő iránt való reményvel tölt el bennünket az a tudat, hogy van még Magyarországon vármegye, mely a régi vármegyék tradícióit föntartja és emlékeztetel is meg tudja becsülni azt a szerepet, melyet a vármegyei törvényhatóságoknak az országos politika intézésében a mult adott s a nyugat-európai modern fejlődés restaurálni ígér. Cséret illeti ezért egy vármegye vezetőségét, mint a bizottsági tagokat, akik ma ily kegyeletos ünnepet ülnek.

Kiemelkedő része volt az ünnepnek különösen Fazekas Ágost főjegyző hazafias szép beszéde, mely oly nagy hatást ért el, hogy egyhangulag elhatározta a közgyűlés a beszéd kinyomatását, hogy az minél szélesebb körben ismeretes legyen.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: A megyeház közgyűlési termét még 10 óra előtt zsufolásig megtöltötték a bizottsági tagok, akik ma kevés kivétellel teljes számban jelentek meg.

Jelen voltak többek között: Csávolszky kanonok, Tóth József tanfelügyelő, Földváry

A tanulatlan ember nem gondolkozik, hanem képzelődik és minden eszabát, boszorkányságot lát, tehát a babonak leginkább képzelődésből ered.

A tudatlanság és vakbuzgóság kifolyása, az érzékek eszabódása, de legfőbbképen az emberi képzelet szüleménye.

A babona legfőbb szülőökának a képzelődést tartom. És valóban minden időben az emberek sorsában a legnagyobb szerepet a képzelődés játszotta és játssza most is. Igazán egyik legnagyobb hibánk az, hogy képzelődünk, még pedig sokat. En azt tartom, hogy az emberiség sokkal boldogabb lenne, ha több észszel és kevesebb képzelettel volna megáldva.

Ennek kifolyása az, — meg a korszellemé — hogy időnkben majd minden ember legalább is egy fokkal felebb hordja az orrát, vagyis felebb valónak képzelet magát, mint a hogy azt állása és körülményei megengednék. — Ez okozza, hogy a bölcs olykor kételkedik saját tudásában, az áreszeje pedig bölcsnek tartja magát. A képzelet nagyítja vagy piezinyíti a való tárgyakat, emberekből óriásokat vagy törpéket csinál és megteremti a mesék birodalmát. — Mindezzel azért nem akarom azt mondani, hogy a képzelet valami felesleges luxus, hogy a nélkül el lehetnénk! A világrt sem! Hiszen a nélkül állatok lennénk! A képzelet csak a koporsónál szünik meg, es fűszere az életünknek. Csak azt hangsulyozom, hogy a képzelet és való közt tartunk meg az arany kösöputat. Mert hiszen kitagadná, hogy milyen örömmel töltünk pár órát azon hűvös körben, melyet a képzelet teremtet, mily gyönyörrel élvezzük a költészet, irodalom, színművészet, szobrászat, festészet, zene, szóval a szépművészetek

Mihály, Halász Zsiga, Holló Lajos, Lakatos Miklós, Gajári Géza, Wolfner Tivadar orsz. képviselők, gróf Teleky József, Hajós József, Bossányi László, Förster Aurél, Noszlopy Emil, Freysinger Lajos, Vancsó Gyula, Majthényi István stb. stb.

A karzatok is mind tele voltak ünneplő közönséggel.

Kossuth Lajos arczképe előtt, mely a király arczképétől balra van felfüggesztve, míg jobbra Deák Ferencz arczképe függ, egész csoportok képződtek s gyönyörködtek a szép kivitelű arczképben. A kép, melyet Roskovics Ignác festett, Kossuth Lajost egyszerű 48 előti köznemesi ruhában, mantében és karddal ábrázolja, a mint Pest vármegye közgyűlési termében egyik beszédét mondja.

Kévéssel 10 óra után megjelent Beniczky Lajos alispán és Fazekas Ágost főjegyző, mindketten diszmagyarban. Beniczky alispán elfoglalva az elnöki széket, bejelentette, hogy Beniczky Ferencz v. b. t. t. főispán gyengékedése következtében akadályozva lévén, a közgyűlést szóó fogja vezetni. Megnyitó beszédeben azután rövid visszapiantást vet a kép történetére Földváry Mihály alispán még 1894-ben a megye egyik közgyűlésén indítványt tett, hogy Kossuth Lajos arczképét festessék meg a vármegyeház ülésterme számára. Az indítványt akkor egyhangulag elfogadták. A kép elkészülvén, Holló Lajos bizottsági tag, országgyűlési képviselő az ez évi áprilisi rendes közgyűlésen indítványt tett, hogy Kossuth arczképét jul. 11-én helyezték el a vármegyeház üléstermében, hogy ezáltal megünnepejjék 50 éves évfordulóját annak, a midőn Kossuth Lajos a 1848. jul. 11-iki képviselőházi ülésen e nevezetes szavakat mondta: »Leborulok a nemzet nagysága előtt! A közgyűlés az indítványt elfogadta s ezért ma ünneplik meg Kossuth Lajos arczképének az ülésteremben való elhelyezését. Az ülést ezzel megnyitottam jelentette ki s a szót átadta Fazekas Ágost főjegyzőnek az ünnepi beszéd megtartására.

Élénk éljenzés követte az alispán szavait, ezután pedig Fazekas Ágost főjegyző a következő beszédet mondotta:

Nagyságos alispán ur!
Mélyen tisztelt közgyűlés!

alkotásait. Hogyne! Hiszen műzülésünk finomul az eszményiség körében.

De az a tanulatlan munkás-ember, a ki a korsában iszik, kártyazik vagy tánczol, nagyokat kurjantva, a gyermekhez hasonló, nincs megérve a szellemi örömök élvezésére, tehát annak babona a hite, eszabalkozás a tudománya.

Például a tanulatlan ember, az éjjel itt-ott felesapdó kékes lángról azt hiszi, hogy ott kinez adta fel magát, hogy ott pénz ég, vagy a moosaras vidékeken imbolygó bolygó-tűzről azt hiszi, hogy az lidérez, tüzes-ember, vagy kísértet. Persze, ha az iskolában a tanító megmagyarázza, hogy az nem egyéb, mint a földön rothadó elhullott állatok részeiből kifejlődött könnyű, rosz levegő, egy-egy buborék alakjában feladja magát és mihelyt a közönséges levegővel érintkezik, lángra lobban és a szél által ide s tova hajtva kékes lánggal ég mindaddig, mig anyaga egészen el nem égott, akkor nem fog többé felni tőle és egészen más szemmel fogja azt nézni.

Mert a boszorkányok, gonossz szellemek, tündérek, ördögök, sárkányok, óriások, törpék, garabonczás diákok, bűbajos varázslók, ördögűzők, eszabadoktorok, szellemidézők, kísértetek, tüzes emberek, lidérezek, amulettok, szent ereklyék, a Mária féle megjelenések, mind-özen a tudatlanság szülte ok nélküli rettenés, a fékevesztett képzelődés es főleg a babona szülöttei.

Tudatlan népeknél, pogányoknál még mai nap is minden betegség, elemi esapás, kár, halál — a gonossz szellemeknek tulajdonítottatik.

(Vége köv.)

Lehetetlen, hogy parányiságom érzetében s esekély tehetségem tudatában nem forduljak e pillanatban a magyarok nagy Istenéhez, adjon nekem erőt, hogy csak halvány színekkel is vázolhassam s méltathassam azon ünnepe jelentőségét, a melyre ez alkalommal összegyűltünk.

Vannak alakok, melyek ha egyszer kiléptek a semmisség öléből, nem enyésznek el soha többé. Némelyeket az író vagy költő képzelete teremt; másokat a népek emlékei, képzeletük által támogatva, a mondakban örökítenek meg; végre másokat a történelem valóságos ad örök kincsekül és büszkeségül a nemzeteknek, az emberiségnek. Ez alakok a tökély mellett a valóság varázsával hatnak lelkünkre, felemelik emberi és nemzeti önjelentőségüket és elévülhetetlen sajátjainkka válnak, példányképet nyújtván nemzedékről nemzedékre.

A mi történelmünk sem szegény ily alakokban s nemzeti gazdagságunk legdrágább és legmaradandóbb részét nagyjaink teszik, kiknek neve történelmünk lapjaira elévülhetetlen betűkkel van felírva, alakjaik pedig mindnyájunk szívében és tudatában élnek.

E soha el nem enyészhető alakok közé tartozik azon férfi is, akinek emlékét ez alkalommal ünnepeljük, a ki a kiváltságok elöljárójának, az emberek jogi egyenlőségének, az európai közszabadságnak nagy eszméit magában azonosította, úgy hogy azok tényleg vele egygyé lettek s ékesesülésének varázsával azoknak esodálatos erőt adott.

Kossuth Lajos!

Ugy hozzát van forrva Magyarország újabbkori történelméhez a név, vagy e névhez az újabbkori történelem, az alapított korszak, hogy bárhová, bármerre tekintünk is, össze ölelkezve, egygyé válna találjuk őket, mint gyermekeivel az atyát; kezet szorítva egymással mint két elváhatlan jó barátot.

Nyissuk meg tehát szívünk egész bensőségét Kossuth Lajos arczképe előtt, vele oda járulván érzelmeink koszorújával az óriási elé, kit a szabadság nemtörvénytársul volt nagy munkájában visszahódítani itt e hazában is a fért az emberi ösjogok számára, melyet a readi alkotmány korlátok közé szorított.

Kossuth leborult a nemzet nagysága előtt, mi pedig boruljunk le az övé előtt, mert első sorban az övé az érdem, hogy a törvény előtti egyenlőség, az egyeni szabadság minden magyar ember közkincsévé vált.

És ha 48 után nem értük el mindjárt minden irányban várva-várt sikereinket, de mint emberek szabadok maradtunk: ezen szabadságunkat Kossuth Lajos és kora oly sánccokkal látta el, miket lerombolni semmi emberi erő nem képes többé és érje bár nemzetünket amitől Isten övön bármily megaláztatás, ömöljön vérünk is, folyjanak könyveink patakokban, az emberi jogokat e hazában nem sértheti többé seki. (Élénk éljenzés és taps.)

És magyarosza meg azon ömönarérü ragaszkodást, melylyel Kossuth Lajoshoz a nép milliói közül még azok is viseltetnek, kikben nincs elég szellemi erő oda emelkedni, hogy benne az új Magyarország hatalmas megteremtőjét lássák és tiszteljék. És magyarosza meg, hogy a fiatal ember arczát a lelkesedés pirja önti el, ha e dicső nevet kimenődni halja; öreg embernek meg nedves lesz ölygöngyölt szeme, ha visszapillant ifjabb éveire mikor egy örömtelen jövő szomorú kilátásával kezdte meg az életet és még álmodni sem mertte, hogy lesz egy ember, kit a Gondviselés azért ad a nemzetnek, hogy szabadá tegye az elnyomott népet, a ki üldözött lesz és szenvedni fog, mint egykor a Megváltó, csak azért hogy másokat, milliókat boldogokká tegyen. (Élénk éljenzés.)

És mégis megtörtént!

És az ember, ez a nagy szent és magaslatos hivatás ember, ez a történelemből megdöntetlen pyramisoként kimagasló ember megjelent közöttünk, feloldotta a népet s polgárrá avatta azt, ki eddig nem volt szabad.

Kossuth Lajost ábrázolja e kép, kiről Deák Ferencz a közügyek feletti tárgyalások alkalmával az 1848-iki nagy nemzeti átalaku-

lásról szólva, így nyilatkozott: «Ha akkor az országgyűlés, ragaszkodva ősi arisztokratikus intézményeinkhez szabaddá nem teszi a népet és a földet, nem osztozik a néppel jogokban és tervekben, ha szélesebb alapra nem fekteti az alkotmányt, a reánk következő nehéz évek súlyát el nem bírjuk volna, s összerokkadtunk volna, a szenvedések alatt a nélkül, hogy a művelt világ szánalma és részvéte kisérné vég süllyedésünket. Ezen átalakulást össze fogja kötni a történelem azon férfúnak nevével, ki azt 48-ban megindította és ernyedetlen erőlyel keresztülvitte. Daczára a bekövetkezett eseményeknek, művének ez a része fennmaradt s fenn fog maradni, míg nemzetünk él, és országunk áll, s ahhoz a nemzet emléke és halála lesz mindig esatolvá.»

A haza nagy bölcsének igaza van. A reformok és átalakulás szerepét Széchényi kezéből Kossuth Lajos vette át a negyvenes évek elején. Először az irodalom és a napisajtó terén lépett föl roppant hatású »Pesti Hirlap«-jával. Midőn e terre lépett, már a mártírság dicsőfénye környezte halvány homlokát. Országgyűlési írott naplója s általában a gondolatszabadság ügye miatt súlyos börtönt szenvedett, s midőn szabadságát visszanyerte, elszánt agitátor volt. A politikai lapirodalomnak magasabb értelemben ő lön megteremtője hazánkban. Közleményei a lángeszű író és szónok egész hatalmával szólottak a kedélyekhez s szokatlan mérvű lelkesedést költöttek. Majd a megyei és országgyűlési szónoklat terére lépett át s egyszerre első lett az első között. Az ország vármegyéjének Pestnek ő lett a vezére, innen választották meg országgyűlési követnek; ő lett vezére az egész ellenzéknek, mely rendre inkább az ő elragadó mint a Deák mérséklő befolyása alatt kezdett állani. És valóban soha magyar ember magyar szívében még nem szóltott úgy, mint ő. Az egyszerű ügyvéd és hirlapíró ellenállhatlan hatalommá növekedett s Széchényi letva, hogy egész erejével léphessen sorompóba ellene. Kénytelenek érsé magát ott hagyni felsőházi ülését s az 1847—48-iki pozsonyi országgyűlésre követül választották meg magát. De a bekövetkezett események csakhamar tulszárnyalták a küzdelem esen álláspontját. A párisi februáriusi forradalom mint vízbedobott kő nagy gyűrűkben mozdította meg az európai állapotok állóvívét. Magyarország mintegy villanyfűtésre egyszerre fölébredt s talpraugrott. Kossuth Lajos többé nem az ellenzéknek, de az egész nemzetnek vezére lett. A miniszteriumban a pénzügyi tárcát vállalta el. De hovatovább tulsulyt nyert a mérsékeltabb árayalatok fölött az ő befolyása. Ő lett a kormány tulajdonképpeni lelke s míg a többi az események hatalma kivette sorsából s megbénította, ő akkor volt igazán helyén. Központi és valódi feje lön a megindult s roppant mérvű fejlődött függetlenségi harcoknak Pesten, Debreczenben, ismét Pesten, Szegeden, Aradig ő volt a forradalomnak lelkes, mozgató ereje, raganyosságát és óriási tetterejét soha el nem vészítő vezére. A függetlenségi nyilatkozat kmondása után az ország kormányzója, de soha nem élt a diktatori erőszak foggyvereivel. S midőn az ügy, melynek élén állt, megbukott, szegényül, fénytelenül vette kezébe a bujdosás vándorbotját s a száműzetés keserű kenyerét.

Leike azonban nem törött meg s reményei nem hagyták el soha. Száműzetésének évei a laukadatlan tevékenység évei valának. Angliában és Amerikában nemzeti törekvéseink és érdekeink népszerűsítésére egy ez-század munkája sem tehetett volna többet, mint az ő lángajku szónoklatai, mert esodálatos és páratlan jelenség, hogy idegen nyelven színtoly ékesen szóló tudott lenni, mint anyanyelvén. (Ugy van! Éljen!

Magyarország esredéves történelmének folyamában nem marélt fel alak, kire a hazánk fölött örkődő Gondviselés nagyobb feladatot bízott volna, mint Kossuth Lajosra, a minek keresztülvitelért az egész nemzet osztatlan hállája kiséri.

De soha nagyobb kegyelettel nem örix-tethetik meg az ő emléke, mint e teremben, a mely a komoly időkben sajos vitatko-

sások és nagy politikai küzdelmek színhelye volt.

Abban az időben, a midőn mindenki érezte, hogy új korszaknak, eg fényes dicső korszaknak a küszöbén áll, — sehol ihletteljesebben nem tekintettel fel arra a férfúra, a kitől a megváltást várták, mint itt.

Pestvármegye rendei, mint e megyének táblabíráját örömmel és igazi lelkesedéssel vallották a magukénak. Mikor a hatalom a »Törvényhatósági Tudósítások«-at beszüntette, mikor az egyetlen alapot kirántotta lábai alól, Pestvármegye a saklatott és üldözött férfit párfogásába vette s megerősíteni iparkodott a talajt, melyen erősen állva, a haza szent érdekét önzellenül és tántoríthatatlanul képviselheti.

Tudjuk, hogy röviddel ezután a hatalom őt szabadságvesztésre ítélte s innen kiszabadulva, legelső teendői közé tartozott Pest vármegye e természetben megjelenni, a hol valóban gyönyörű, megható beszédében mondott köszönetet a neki nyújtott támogatásért és pártolásért.

Ezután ez önfeláldozó munka, az éjjeli és nappali tevékenység kimorítván erejét, a közügyektől rövid időre visszavonult, mert mint maga mondta: »kétkedem, hogy többé városi lakos legyek.« Egy ily nyomorult embertől mint én, ennyi áldozat elég vala, nekem nyugalom kelle. Tinnyén vásárolt egy kis birtokot, ahol lakását dísznövényekkel ékített virágoskert környezé s ahol gyümölcsösét a maga ollogatásai tették nemeské.

De a kedélyes visszavonultság nem tartott soká. A közügyek sáltsága és az ország hátramaradottsága újra a küzdelemre szólították és megjelent e teremben, hol ékes szónoklatainak egész sorozatával tette ünneppé a vármegyének mindazon kögyűlését, melyben felszólt.

Legelső sorban a vármegyei élet ellen irányult hatalmi szó ellen foglalt állást midőn a magyar nemzetben az önálló gondolkodás esiráját is elnyomni készültek és sorra függesztették fel a tisztviselőket. Sok helyen eszt is értek, csak Pestmegyében nem, hol Kossuth Lajos, akkor már a közéletnek a legbámulat-abb és legszeretettebb alakja, vitte a hangadó szerepét.

Később az »Országos védegyelet« megalakítása körül buzgólkodott, melynek eszja az volt, hogy a hazai ipart fellendítse, számára fogyasztókat szerezzen s az osztrák iparral versenyképessé tegye.

Nagy eredményt ért el azon hatáson működésével midőn a »semmit rólunk és nélkülünk« elvet érvényesítette a hatalommal szemben. Szónoklata az örkváltásról, az ösigről, a honosításról, a nemzetiségéről, a partiumról eszméinek tartalmasságával és ritka szónoki lendületével mindannyianor magával ragadták a hallgatókat.

De itteni működésének esuespontja és kimagasló pontja az volt, a midőn elkészítte a pestmegyei ellenzéknek az 1847—48-iki országgyűlésre szóló azon az egész ország által elfogadott követeli utasítását, melyben lerakta alapjait mindazon törvényeknek, melyek 1848. megalkottatván, ma állami függetlenségünknek és önállóságunknak alapját képesi (Éljenzés.)

Volt idő, nem is olyan régen, mikor Kossuth Lajos neve volt mindenünk. A hazafiság ingadozó hitét a Kossuth nevével támogatatta, s a nemzet reménytelit várakozással nézett a lathatáron túl azon messze táj felé, hol őt lenni sejté, s honnan a legesekélyebb hír, a hír, hogy él, hogy működik, észrevétlenül, mint a madár, a szellő költözött egyik helyről a másikra, a vigasz balszámát eszepegetté mindenütt a busongó s magát elhagyottának érző szivekbe. S van-e mit esodálni ezen? A szabadságharcot megelőző éveknek, magának a forradalomnak is tagadhatatlanul több kiváló alakja van, a kort és törekvéseit összszességben azonban csak ő képviseli. Mellette nagy érdemeket szereztek sokan, kitűntek többen, sőt egyesek lokális népszerűsége meghaladta egy-egy helyen az övét, de az egész nemzet osztatlan rokonszenvét csak ő bírta, ő

helyszekedett bele a nép szívébe kioltthatatlanul örökre. (Éljenzés.)

Nagy politikai átalakuláson vitte keresztül Kossuth a nemzetet, kivittük az alkotmányt, a mit akkor teremtettünk, abból van a mi mai életünk és erőnk. Ez alapon áll 67-nek minden alkotása, annak a 18-nak, a mely mint gyermek az ayaival, a legszorosabb a legközelebbi vérségi összefüggésben van a szabadságharc korával.

Es vajjon a nagy eredmények kivívásában ki a legfőbb érdem. A legfőbb érdem a nemzeté és a koronás királyé.

Es ha e két közjogi tényező együttes működése által ma, ma, a nagydemokratikus átalakulás alapján a magyar nemzeti egység ünnepeit ültethetjük es ha ma, a hűbéres középkor minden maradványa az örök halál sírjába temetkezett es helyébe a polgári erény, önértelme, szorgalmas, munkás, hazafias es értelmes nemessége lépett es ha ma éppen mi, a kik ellen egy félszázad előtt a kettős birodalom fölforgatásának vádját emelték, éppen mi vagyunk a kettős épületnek egyedüli szilárd es megbízható alapjai, annak oka, hogy rendíthetlenné vált már most az a politikai hűség mely Kossuth Lajos működésének kiinduló pontja es végeredményeképpen célzata is volt. (Éljenzés és taps.)

Midőn tehát halával es kegyelettel emlékezünk meg a szabadság nagy apostoláról, lehetetlen, hogy a nagy idők óta fejtünk fölött elhaladt 50 esztendő nagy munkásainak, magának a nemzetnek a legnagyobb elismeréssel ne adózunk, annak a nemzetnek, amelynek mindig nagy erénye volt a kellő erély, a eszelekvési kedv, bátorság es emberfeletti nagy munkában s lehetetlen, hogy különös tisztelet s a hűségnek es szeretetnek legjobb érzései ne illethek meg az ünnepély alkalmával békében es dicsőségben uralkodó urunkat, királyunkat, (Éljenzés.) aki a legközelebbi 30 esztendő alatt törhetlen lovagias hűséggel ragaszkodott az alkotmányhoz es királyi esküjéhez s nem egyszer példát adott ebben a nemzetnek is. Üdv es béke árasssa el szeretett es hazáinkat, ennek fejedelmét es mind e hazá polgárait.

Éljen a nemzet! (Éljenzés és taps. Szónokot számosan üdvözlök.)

Beniczky Lajos alispán indítványozza, hogy az ünnepi beszédet jegyzőkönyvbe iktassák. (Helyeslés.)

Freysinger Lejos bizottsági tag hozzájárul az alispán indítványához, de azt hiszi, hogy ennek a beszédnek a vármegyeház falain túl is kell hatolni s ismerni kell ezt az ország nagyközönségének is Ezért indítványozza, a jegyzőkönyvbe iktatás mellett határozzák el azt is, hogy a beszédet kinyomatták es az összes bizottsági tagoknak megküldik. (Éljenzés helyeslés.)

Beniczky Lajos ily értelemben mondja ki a határozatot s az ülést felfüggesztik

HIREK.

Józanok vagyunk.

Van egy nagy büne a mai társadalomnak, amely első pillanatra még erény számba is mehet.

Józan. Józan szörnyű módokon. Nem ragadtatja el semmi. Sem a multak dicsősége, sem a jövő fénye.

Objektív, kimért hangon beszél mindenről. Nagy dolgokat nem ismer, a lelkesedéstől távol van.

Az angolt mondják hidegvérű, rideg népnek. Akik azt teszik, nem ismerik a magyar társadalmi életet.

Mintha egy vakmerő kéz letörölt volna róla minden himpört, ridegen áll mindennek között.

Alkalom adja nekünk ezeket a kellemetlen gondolatokat, melyeknek legrosszabb oldaluk talán az, hogy igazak nagyon.

Sajátságos hír jár a városban napok, sőt mondják hetek óta is. Csak sárga adják tovább az emberek, nem mernek róla hangos szóval beszélni.

A dalegylet Konstantinápolyi kiránu-

lásával van szoros összefüggésben s a lap-pangó hír.

Odajárt Debreczen város dalárdája a törökök fővárosában,

Kétszeresen emlékeztet elöttünk ezen ország történelme. Két sötét lapja beszél róla, az egyikben egyenesen a Török világ Magyarországon teszi a lapot sötété, míg ellenkezőleg a másik, bár nem sokkal későbbi keletű, abból az időkből való, mikor először kezdett küzdeni Magyarország minden jó fia azért, hogy szabad legyen az ő szép hazája s akkor már Törökország adott helyet mindenkor azoknak, kiknek menekülnie kellett Magyarországról azért, mert nagyon szerették az ő hazá-jokat.

Rákóczy hamvai, Rákóczyé es sok vitéz társát, kik közül utolsó vala jó Mikos Kelemen, mind ott nyugosznak abban az idegen országban.

Gujjon Richard a lángelkü katona. Komárom hős védője, a branyiszkoii felisten, aki angol léteré magyar szívvél küzdött a magyarok hazájáért, idegen föld fogadta magába, Magyarország sírhelyet sem adhatott neki.

Kün járt a debreczeni dalegylet a törökök fővárosában.

Egy-egy csoport felkereste ennek a két lángelkü hősnak a sírhelyét.

Egy-egy dallal adóztak emléküknök.

Szerény kis virágkoszoru, mely pedig olyan könnyen jut bárkinek is, ez sem jelezte ezen a sírhelyeken, hogy fekereste őket Debreczen város dalegyletének egyrésze, mely inkább ezt a két egyszerű sirt kereste fel, mint más pompás látványosságát a török fővárosnak.

Egyszerű koszorúval sem róttá le kegyeletet a dalegylet.

Konstantinápolyi utban résztvett dalárok révén pattant ki az a hír, hogy szándékos-ság volt ebben a »m e l l ő z é s b e n«, melyben a magyar idők fénykorának két dicső alakja részesült.

Tulzást vitt loyaltás, vagy mi egyéb az oka, megfoghatlan, de száraz tény az, hogy a dalegylet visszajött a kegyelet minden jele nélkül, melyet azon a két siron hagyott volna.

Elvárjuk a dalegylet részéről a választ, mely felvilágosít bennünket arról, miért is nem jutott hát egy-egy koszoru Rákóczyinak, Guyonnak!

Azt hisszük, nehéz lesz a válasz.

* A vámtarifa es a debreczeni kamara. — A kereskedelmi miniszter — mint már említettük — esütörtökre értekezletet hívott össze, hogy az ország legközelebbi érdekelt szaktekintélyei es testületei kifejtésék nézeteiket a nem rég nyilvánosságra hozott magyar vámtarifa felett. A meghívottak közt van a debreczeni kereskedelmi es ipar kamara, amely eme nagy jelentőségű tárgyban tegnap rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen Szabó Kálmán nagykereskedő elnökölt s egy helybeli, mint vidéki tagok szép számmal voltak jelen. A kamara következőlegesen 1895-ben elfogalt álláspovtjához amely-lyel bizonyos föltételek mellett az ön. vámt. hívének valotta m a g á t hazafias örömmel üdvözlö a kidolgozott magyar vámtarifát, mert azzal nagy lépést tettünk az önálló vámtérület megalkotása felé. A miniszter által-összehívott ankétra a kamara Szabó Kálmán elnököt es dr. Király Ferencz titkárt, orsz. képviselőt küldi fel. Utasítással nem áttá el őket, csupán azon óhaját fejezte ki, hogy a tanácskozáson hazánk kereskedelmi es ipari érdekeinek biztosítását tartásák szem előtt.

* A piaristák új főnöke. Tegnap ült össze K a l m á r Endre kiérdemesült rendtartományi főnök elnökle alatt Budayeston a piaristák kormánytanácsa, hogy teljes ü-ésében elintézza a tanári ksrban eszközözendő változásokat es beöltse ideiglenesen a Frank Ferencz hűtlával megüresedett állást. A vidéken lakó kormánytanácsok még tegnap megérkeztek es a piaristák társházában szállottak meg. Ma azután először is a rendfőnöki állást töltötték be, melyre egyhangulag M a g y a r Gábor szegedi főgimnáziumi igazgatót válasz-

tották meg. Magyar Gábor a választást elfogadta es ezzel a magyar kegyesrend legfőbb méltósága két évre be van töltve. Az új főnök egyelőre mint vikarius provineziális fogja kormányozni a rendet: mert a kormánytanács csakis ilyet választhat, rendes tartományi főnököt azonban nem, mert az ilyent hat évről hat évre egyedül a rend nagykáptalani gyűlése választhatja meg. Jogkőre azonban épp olyan lesz, mint a rendes tartományi főnöké; elnevezése pedig azért különbözik a rendes tartományi főnökétől, mert megválasztása nem hat évre, hanem csak a legközelebbi nagykáptalani gyűlésig tart.

Életrajzi adataiból közöljük a következőket; Magyar Gábor született 1842-ben Fél-egyházán, a kegyesrendbe lépett 1859-ben, yappá szentelték 1865 aug. 2-án. Szegeden, mint a szegedi főgimnázium igazgatója két évtized óta működik. Midőn Fehér Ipoly panonhalmi főzást lett, Platz Bonifá-z kinevezéséig ő vezette a Szeged tanhurületi főigazgatóság ügyeit, a melyért czimzetes főigazgatóvá nevezték ki. A piaristarend figetme már a legutóbbi választásnál is feléje fordult es ekkor csakis azért nem lett rendfőnök, mert szegedi állását nem akarta a rendfőnökség nagyfelelősségű es gondterhes állásával föleserélni. Mgt azonban, emidőn a piaristarend is nagy időt áll, nem utasíthatta vissza paptársainak belé helyezett bizalmát.

* A jégverte szőlők kezelése. A földmívelési miniszter táviratilag utasította a szőlőszeti es borászati felügyelőket azon vármegyékben, a melyekben jégverések voltak hogy szálljanak ki azonnal a szőlőmíveléssel foglalkozó községekbe s adják meg a szőlőbir-tokosoknak a szükséges utmutatásokat a jég-verte szőlők további helyes kezelésére. Hogy a szőlőművelők addig is, míg a szőlőszeti es borászati felügyelők az illető községekben sorban megjelennek, valamely elhamarkodott, helytelen kezeléssel szőlőkben jövőben kárt ne okozzanak, a földmívelésügyi miniszter a szőlőszeti es borászati felügyelőket arra utasította, hogy az illető vármegyékben a legol-vasottabb lapokban közöljék a jégverte szőlők további kezelésére szükséges utmutatást.

* A postatakarékpénztárról. A m, kir. postatakarékpénztár június havi forgalma a következő: Betevők, illetve számlatulajdonosok száma az előző hó végén a takarékforgalomban 324,496, a cheque-forgalomban 5,571 új betevők, illetve számlatulajdonosok száma a takarékforgalomban 8,752, a cheque-forgalomban 89 (desaringhez csatlakozott 47), a betevők (számlatulajdonosok) közül kilépett a takarékforgalomból 6,573, a cheque-forgalomból 8, a betevők (számlatulajdonosok) számának gyarapodása a takarékforgalomban 2,17, a cheque-forgalomban 80, a betevők (számlatulajdonosok) száma e hó végén a takarékforgalomban 326,675, a cheque forgalom 5,6591 Xearingtag 4,073; betétálladék az előző hó végén a takarékforgalomban 12,327,937 frt, a chequeforgalomban 43,744,255 frt; visszafizetett es hó folyamán a takarékforgalomban 844,036 frt, a chequeforgalomban 44,447,040 frt, a betétek takarékforgalomban 76,926 frt-tal növekedtek, a chequeforgalomban 702,785 frttal csökkentek; betétálladék a hó végén a takarékforgalomban 12,404,863 frt, a cheque-forgalomban 9,320,888 frt. Az 1898. jun. hó végéig kiállított járadékkönyveskek száma 1,703, melyekre összesen 2,189,450 frt névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve. A betevők részére 1898. jun. hó végéig vásároltatott es számakraamegküldet 5,510,530 frt névértékű értékpapír.

* Tanügyi hírek. A vallás es közokta-sügyi miniszter — mint budapesti levelezőnk jelenti — a folyó tanév nagy számbájében közepiskolai philologiai tanárok továbbképzése céljából latin philologiai, antik plastikai- es dácziái régiségeket tárgyzó tanfolyamot szervezett, a mely tanfolyam vezetésével H a m p e l József, K a s s i c s Gusztáv, K u z s i n s z k y Bálint egyetemi es M a y w a l d József főgymnásiumi tanárokat bizta meg; a tanfolyamot hallgatókúl a következő tanárokat vette fel: Abaffy Béla makói, Balázsi Cyrill szamosújvári, Beké Lajos felegy-

háza, Costa János zombori, Duda János lugosi, Faragó János páyai, Gaál Lajos szentgotthardi, Gálfi Lőrincz kolozsvári, Keczer Geza szakolczi, Klima Lajos beszterce-bányai, Kovács Károly makói, Krémer István bereg-szászi, Lakatos Vincze keszthelyi, Máthé György lugosi, Pecurariu János nassódi, Reibner Márton pozsonyi, Stiller Bernardin gyöngyösi, Székely István nagy-szebeni. Szép Lajos nagykőrösi, Vojtás Mátyás selmecbányai és Zlinszky Aladár budapesti gimnáziumi tanárokat és Mandola József egri főreáliskolai tanárt. A tanfolyam díjtalan és halgatói, a mennyiben állami szolgálatban működnek, 50 forint segélyben is részesülnek. Ugyancsak a folyó tanév nagyszünetében július 18-tól augusztus 27-ig középiskolai rendkívüli torna-tanító képző tanfolyam fog megtartani, melyre a következő tornatanítók és tanárok vétettek fel: Incze Béni Fiume, Kostyák Rezső Trsztena, N. Pekár Károly Lőcse, Glatz Ferencz Beszterce-bánya, Klima Lajos Beszterce-bánya, dr. Kovács Zoltán Győ, Incze Lajos Nagybánya, Németh József Nagybánya, Cholnoky Károly Nagyszebeo, Tholt Pál Yerseer, Szánthó Károly Nagyszalonta, dr. Frenesik Lajos Zombor, Weisz Rezső Baja, Tarján Gyula Kolozsvár, Regáni István Kapuvár, Dold István Nagybecskerek, Dobay Sándor Szepsi Szent György, Stromp Gyula Sopron, Zikeli Mihály Adolf Segesvár, Rácz János Közdí Vásárhely, Hueskó János Budapest és Schöffler István Szilágy-Somló.

A koloss-monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága már közölte, hogy a tanintézet a konviktusában a jövő 1898/99 tanévben kilencz állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) hely ül meg. Pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeiket a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez érzemelve, közvetlenül a nevezett tanintézet igazgatóságánál f. évi július hó 15-ig adhat nevezett tanintézet igazgatóságánál f. évi július hó 15-ig adhatják be. Megjegyzendő, hogy az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett vagyontalan ifjak pályázhatnak.

* Országos bűnügyi nyilvántartás. Az új bűnvádi perrendtartás életbeleptetését megelőzőleg a fővárosi rendőrség keretében országos bűnügyi nyilv. ntartást fognak létesíteni a rendőrség mai nyilvántartásának kibővítésével. A nyilvántartás költségeit a belügyi és igazságügyi társak terhére fogják irni. Ezzel együtt behozzák nálunk is a Bertillon féle antropometrikus felvételeket a bűnügyi felvételekkel kapcsolatban. Az utóbbit egyelőre Budapestben bozzák be, azután a nagyobb vidéki városokban is. Az új nyilvántartást nem az új bűnvádi eljárás teszi szükségessé, hanem a tavalyi berlini nemzetközi értekezlet kívánása, hogy a genosztevők nemzetközi forgalma akadálytalanul lebonyolítható legyen. A belügyminiszter a Bertillon féle rendszer tanulmányozására a hó végén tíz rendőrbiztost küld Bécsbe, a hó a jubiláumi kiállítás rendőri osztályán beható tanulmányokat tehetnek és hó tapasztalatokat szerkezhetnek.

* Tolvaj kereskedő inas. Gérai Ármin kassai kereskedő kárára inasa Herez Mór lopást követett el. Háromszázhuszonegy forintot kaparított el a reményteljes ifjúságtól megszökött. A kassai rendőrség megkereste a debreczeni rendőrkapitányságot, hogy Herezet, aki mindössze 16 éves saját batósága területén kerestesse.

* A honvédelmi miniszter és a kisipar. A honvédség részére a jövő évben szükségellendő tisztezer pár bakancs és tízezer könnyebb fajta cipőnek szállítását a honvédelmi miniszter alkalmi iparosszövetkezetek útján kívánja eszközöltetni és e végből leiratot intézett az ipar és kereskedelmi kamarákhoz, hogy az illető iparosok figyelmét a szállításra irányítsák. A miniszterium hajlandó az iparosoknak az eddigi kedvezményeket megadni, sőt nem is követeli a vállalkozóktól a szokásban volt nyilatkozatot, csak közli a miniszter, hogy az esetben, ha az egyes iparosok vagy az alkalmi szövetkezetek

az elvállalt megrendelést nem teljesíthetnék, azt idejekorán a miniszternek bejelentésük, hogy a miniszter másutt szerkeztesse be a szükségletet.

* Ragadós állati betegségek. Hajdúvármegye és Debreczen város területén júliusban a következőleg osslottak meg: Lépfene: Balmaz-Újváros 1 udvar. Veszélyesség: Hajdú-Szoboszló 1 udv. Szoráth 1 udvar, összesen 2 község 2 udvar.

Takonykór és bőrféreg: Debreczen 1 udvar. Földes 1 udvar.

Ragadós száj- és körömfajás: Hajdú-Dorog 1 legelő.

Sertésvész: Debreczen 9 udvar B.-Újváros 4 udvar, Csege 1 udvar, H.-Dorog 1 udvar, H.-Hadház 1 udvar, H.-Nánás 1 udvar. H. Bösmörmény 1 udvar, H.-Szaboszló 2 udv. Kaba 5 udvar, Nádudvar 2 pta. Püspök-Ladány 2 pta, Szoráth 1 udvar, Tetőtlen 1 udvar összesen 12 község.

* Zugiskola. A miniszteri rendelet határozottan megtiltja, hogy bármely helyen is zugiskolák álljanak fenn. Ennek dacára a miniszteri rendelet kijátszásával majdnem minden városban buján tenészik az efféle — jöformán semmi előképzettséggel nem rendelkező zugtanító által vezetett iskola. Most Farkas Chaim magántanítót jelentette be Szathmáry Józsefné Csokonai-utczai 16. sz. a. lakos, hogy telkére nyíló ablakát nyitva tartja s az egészségtelen szobába összezsufolt 26 gyermek éktelen zaja miatt a saját udvarán sem tud nyugodtan lenni. Miután itt alighanem tiltott zugiskola tartatik fenn, a tanfelügyelő figyelmét felhívjuk rá, hogy intézkedését megtehesse.

* Abelesné Bloch Hermína új leánytan- és nevelő intézetében Arany János (Kádas) utca 26. sz. a. a beiratkozások folyó évi augusztus hó 10-től eszközölhetők.

Táviratok.

A keletázsiai kérdés.

Budapest jul. 12. A Debr. er. táv. Londonból jelentik: Mac Donal brit követ azt követeli, hogy haladéktalanul állítsák helyre a rendet Csing-Kiang környékén. Az »Algerine« ágyunaszádót a helyszínére küldték. Ugyancsak a Reuter ügynökségnek jelentik Jokohamából, hogy Soiban újabb összeesküvést fedeztek fel, amely a kormány ellen irányult. Több előkelő tisztviselőt letartóztattak, mások — köztük a volt hadügyminiszter — elmenekültek.

A román király Pétervárott.

Budapest jul. 12. A »Debr.« er. táv. Bukarestből jelentik: Egy bécsi felhivatalos lap tudósító ama híret, mintha Károly király nevével, Erzsébet királynéval szándékoznék Pétervárra utazni, itteni politikai körökben határozottan tévesnek mondják. Ellenben hirtik, hogy Ferdinánd trónörökös fogja a királyt Pétervárra kísérni. A trónörökös súlyos betegségből teljesen felépült, pétervári látogatásának annál nagyobb súlyt tulajdonítanak, mivel eddig hasonló alkalmakkor a király oldala mellett külföldi udvarnál még nem szerepelt. A király kíséretében lesz még Sturdza miniszterelnök, Vladesku és Feodor tábornokok, Manu ezredes, Georgesku alezredes és Demokreus őrnagy, az utóbbi mint a trónörökös szárnysegéde. A király csak Pétervárról való visszajövetele után, augusztus hó első napjaiban megy el a királynéval együtt a fürdőbe.

Bolgár kormányválság.

Budapest, jul. 9. (A Debr. ered. táv.) Szofiából jelentik: Sztoilov miniszterelnök visszalépése befejezett tény, a miniszterelnök a fejedelemnek még Rómániában való utazása előtt írásbelileg terjesztette elő a lemondási kérvényt, a melyet a fejedelem elvileg el is fogadott, csupán arra kérte a miniszterelnököt, hogy mindaddig maradjon a kormány élén, míg oly utódot talál, a ki a miniszterelnökséggel együtt a külügyi társzát

is elvállalhatná a kabinetalakítással megbízandó politikusok közül emlegetik Guesoft volt pénzügyminisztert, Naesovic volt külügyminisztert és Stanesow, volt, bécsi, jelenlegi pétervári bulgár ügyvivőt kikkel az alkudozások már folyamatban vannak Geschoff minden feltétel nélkül hajlandó a kabinet alakítást elvállalni, ellenben Naesovic és Stanesoff ezt azon feltételhez kötik, hogy a fejedelem teljesen szabad kezet engedjen nekik és hogy a palotában uralkodó kamarilla, mely Stambuloff halála óta mindinkább nagyobb befolyást gyakorol, az államügyekbe nem avatkozik. A válság végleges eldöntését a jövő hónapra várják.

Betiltott szocialista gyűlés.

Budapest, július 12. (A Debr. ered. táv.) Szombathelyről írják, hogy az iparossegédek a kis gazdákat és munkásokat vasárnapra népgyűlésre hívták össze, melyen a fokozatos adórendszer behozataláról és az általános választójogról akartak tanácskozni. A mit a rendőrség tudomásul vett, később azonban a főkapitány visszavonta az engedélyt, mert kiderült, hogy az összejövők politikai jogok gyakorlására még nem képesített, nem is teljes koru egyénekből áll, kik oly kényes természetű kérdések tárgyalására sem a szükséges képzettséggel, sem tapintattal nem bírnak.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

Jul. 12.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.75
Tengeri júliusra	4.30
» augusztusra	5.07
Rozs őszre	6.82
Zab szeptemberre	5.72

Értéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztr. hitelrészvény	358.10
Magyar »	391.75
Államvasuti	356.—

A háború.

Madrid, jul. 11.

A mint a Fabra ügynökség jelenti, a kormány eddig semmiféle határozatot nem hozott a béketárgyalások megkezdése tekintetében. Ha elérkezettnek fogja látni erra az időt, ezt a kérdést a regens királyné elé fogja terjeszteni.

Madrid jul. 11.

A minisztertanácsban felolvasták Blanco tábornagy táviratát, amelyben felsorolja azokat az eszközöket, a melyek a spanyoloknak az amerikaiak ellen való további ellenállás eszéljából rendelkezésére állanak.

A Fabra ügynökség képviselőjének kérdésére a miniszterek formálisan kijelentették, hogy a minisztertanács nem foglalkozott a béke kérdésével; a kormány tanácskozásainak fő tárgya a háború.

Washington, jul. 11.

A hadügyminiszterium ma értesítést kapott, hogy Santiago de Cuba bombázása tegnap megkezdődött.

Madrid, jul. 11.

A Correo és a Correspondencia annak az óhajtnak adnak kifejezést, hogy fejezzék be a háborút, a katonai lapok azonban heves cikkekkel közölnek mindenféle béke javaslat ellen.

A »Heraldo« kérdi, hogy ott hagyhatják-e Kubát, ahol a hadsereg és az önkéntesek elvannak szánya a küzdelemre.

Havannai távirat jelenti, hogy Santiago de Cuba lakosai, noha a vízvezeték el van vágva, elegendő vizet nyernék a víztartókból és élelmi szerekben sem szenvednek hiányt.

London, július 11.

A Daily Telegraph tudósítója jelenti Madridból tegnaptól:

A legjobb forrásból arról értesülünk, hogy a hó 5-ike óta megkezdődtek a békétárgyalások, a melyek máris jelentékeny eredményre vezettek és nemsokára mindkét részről teendő hivatalos aktusban fogják elérni tetőpontjukat.

Washington, július 11.

Irányadó helyről kijelentik, hogy Mac Kinley elnök csak Santiago de Cuba föltétlen átadását fogja elfogadni.

Washington, július 11.

Shafter tábornoknak a hó 10-éről délutáni 3 óra 40 perczről kelt távirata a helyzetet változatlanul mondja. Ő bevehetlen állásban van, nem félsemmifele támadástól.

New-York, jul. 11.

A Jurapua előtt levő „Vanda” sürgöny-naszádról jeleltik a hó 9-iki közzététel, hogy röviddel dél előtt spanyol tisztek érkeztek oda Toral tábornok levelével, a melyben közli Shafter amerikai tábornokkal, hogy ő hajlandó Santiago de Cubát átadni azzal a kikötéssel, hogy csapatai bántatlanul vonulhassanak el fegyvereikkel és tábori jelvényeikkel együtt bármely irányban, E föltételeket megátvitározták Washingtonba.

New-York, jul. 11.

Az Evening Telegram a hó 9-én kelt santiago de cubai távirata azt jelenti, hogy Foral tábornok levelben közölte Shafter tábornokkal, hogy elegendő erősítést kapott, a legjobban el van szánva, 16- és élelmiszerekkel bőven el van látva. Ramutatott továbbá arra is, hogy az ő hadserege az éghajlathoz hozza van szokva. Az amerikaiak az ostrom alatt igen sokat szenvednének a betegségtől.

Spécia jul. 11.

Két olasz hadihajó parancsot kapott, hogy Spanyolországba való indulásra haladéktalanul készen álljon.

Köln, jul. 11.

A Kl. Ztg. madridi levelezője arról értesül, hogy a békepárt esélyei mindinkább emelkednek. Schula miniszter is a béke mellett van, még pedig Kuba esetleges feladásának árán. A minél sürgősebb való békekötést a nagyhatalmak nyomtatékkal ajánlják. A kormány, ha Santiago elesik, fegyverszünetet fog kérni, hogy azalatt békétárgyalásokat kezdhesen. Minden attól függ, hogy az amerikaiak milyen feltételeket fognak szabni. — Ha Kuba szigeténél is többet kívánának, — úgy a békekötés óriási nehézségekbe ütköznék.

Madrid, jul. 11.

A külügyminiszter titkos utasításokat küldött a baszk tartományok prefektusainak miheztartás végett a mindinkább terjedő Carlista agitációval szemben.

Kerekgyártó és kerékpárgyártó.

(Csigánykaraván velozipédén.)

Minden találmány megteremti a maga mesterét. A kerékpár gyártás is mesterség lett és néhány év múlva 10—15 frtért fogják kínálni a kerékpárgyártók saját készítményű, pneumatikus kerékpárjaikat. A napszámos nem fog sórázni, hanem kerékpározni, A szigány karaván a Barabás által megfestett és Petőfi által a „Vándorélet”-ben megénekelt gébét.

Két kötőfék száránál fogva von,
Ügyyel-bajjal egy izmos legény . . .

A legelső menaszériának eladja a az egész perepatyot bicyclire ülteti.

A vándor szigányok menetét egy dróttal összehozott velozipéd fogja megnyitni E vasgépére vonatkozó ének így fog módosulni:

„S a mi több, ki rája nehezül,
Nem csak a jó dade egyedül.
Oldalán egy-egy tarisnya lóg,
S mindenikben rajkók láthatók.
Ki-ki dugván borzas fejüket
Pityeregnek szörnyű énekét.
Mert helyök nem legkényelmesebb
A gyaloglás? Meg keserveesebb.
Ugy sipognak, mint az orgona
S tudja Isten meddig tartana:
De nagy apjok hátra-hátra rug
S meglapulnak szépen a fiuk.

A többi kerék-páron a karaván többi tagjai csoportjainak képe így néz ki:

Megy megettük férj, menyecske, lány,
Egymás mellett és egymás után,
Ki bagóz, ki füstöt ereget,
Képezőleg terhes felleget.

Egy biczyki után pedig

„Egy lopott malacz hetvenkedik,
Boldogulni nem lehet vele!

De segít a meszelő nyele,
Melylyel a derék családjanya
Bicyclijén neki rohana.”

E kép, mit itt leirtunk, a jövőből tünt szemünk elé, mint egy brassai lap hirdetései közt olvassuk, hogy ott a „lópiacson” vas páripát gyárt egy mesterember, ki a gép minden részét saját kezűleg állítja elő. Festőink figyelmét felhívjuk arra, hogy fessenek a jövőből egy képet, egy szigány karavánt, mely biczykín halad.

A bortörvény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter kiadványa.

11.

Körteből nálunk éppen nem, de külső országokban is ritkábban készítenek bort. A körtebor rendszeren nem olyan tartós, mint a jó almabor, s hogy azt tartósabbá tegyék, az igen édes körtehez fanyar, de leves körteket vagy igen fanyar almákat szoktak keverni.

A bornak való kö. téket hozzánk is külső országokból hozták: a körtebor készítésére jónak mondják a Wolf féle kötetét, az egérkörtét (souris), a Weiler-féle körtét és a normandiai mustkörtét.

Az alma és körtebor készítésére alkalmas jobb fajtaikat a földmívelésügyi miniszter az állami faiskolákban tenyészetti: ezekből ott fák szerezhetők, de a községi faiskolák számára is, ha kéri, oltóvesszők ingyen szívesen adhatók.

Megjegyzem, hogy a körtebor épp úgy készíthik, mint az almabor.

A miniszteri rendelet világosan megmondja, hogy bármely gyümölcsbor készítésénél és készítésekor kerülni kell minden eljárást, melynek az lehetne a következménye, hogy a gyümölcsbort a fogyasztók a természetes borral összetéveszthessék. Azért ennek készítéséhez a gyümölcs mellett szőlőt, másolasmalót, szőlő mustját, friss szőlőtörkölyt, továbbá borkövet használni tilos, ugyasintén tilos a gyümölcsbort természetes borral, törkölyborral vagy esigerral keverni (összevegyíteni, házasítani).

A természetes borba nem keverhető anyagokat a gyümölcsborba sem szabad belekeverni. Ellenben meg van engedve a tiszta ezekkel való erukroszás, a mérsékelt szeszezés, savtalanítók használása, élesztő belekeverése (szepzés) a külföldi gyümölcsborok összehasonlításá, és azon műveletek, melyek a gyümölcsborok tartósabbá tételére szolgálnak, de melyek által idegen anyagok melyek a gyümölcsborokban ninesznek meg, azokba nem juthassanak.

A ki ezek ellen vét, a már közlött módon büntetve lesz.

A törköly és gyümölcsborokra nézve a termelő kereskedő és a kimeréssel foglalkozók még a következő rendelkezésekhez kötelesek alkalmazkodni:

Valamennyi ital, melyek eddig megemlítették ezakis a törvény s az ennek alapján kibocsátott rendeletben megállapított elnevezésekkel raktározhatók és árulathatnak.

A törkölyboros hordóra akár eladásra tartja a gazda, akár pedig maga fogyasztja a pinczében a hordó színétől elűtő festőkkel könnyen olvasható és vízzel le nem mosható nagy betűkkel írni „Törkölybor” ha pedig gyümölcsbor van a hordóban, akkpr azt kell a külső oldalán levő fenekére fölírni.

Még a betűk nagyságát is meghatározza a rendelet és pedig: tíz hektoliternél kisebb hordóra a betűknek legalább hat centiméter magasnak, és egy centiméter vastagnak kell lenniök, ennél nagyobb hordóra tíz centiméter magas és két centiméter vastagságu betűkkel kell a fölírást megcsinálni.

Ha valaki a törkölybort vagy a gyümölcsbort ledugaszolt palaezokban árulja, akkor a palaezokra papir-csimlapot kell ragasztani, mely tíz centiméter hosszú és nyolcz centiméter szélességű. Ezen czimlapon rajta kell hogy legyen „Törkölybor” vagy ha „Gyümölcsbor” lenne a palaezokban, ezt kell a czimlapra kiírni. De a gyümölcsbor „Almabor” vagy „Körtebor” neve alatt is árulható.

Ha valaki akár törkölybort, akár gyümölcsbort nyitott edényekben mér ki, az edényeken rajta kell hogy legyen — akár bevéste, belepreseelve vagy égetve — annak az italoak a neve, a mit benne adnak.

Sőt az is el van rendelve, hogy a törköly- és gyümölcsborokat, a kik ezeket fogyasztják vagy elárusítják, külön tartásuk, még pedig a kereskedő egészen külön pinczében, a boros gazda és korcsmáros pedig a pinczében, a boros gazda és korcsmáros pedig a pinczének lécszel vagy deszkával elrekesztett részében. A pinczét vagy raktárt, a melyben ilyen borok vannak, 20 centiméteres betűkkel „Törkölybor” vagy „Gyümölcsbor” fölírással lássák el.

Asokban a vendéglőkben, kereskedésekben vagy bárminő ivószobákban, melyekben törkölybort vagy gyümölcsbort mérnek ki vagy árusítanak el, szembeöltő helyen legalább 20 centiméter magas betűkkel ki kell írni „Törkölybor eladás” vagy „Törkölybor kimerés”, „Gyümölcsbor kimerés”, vagy „Gyümölcsbor eladás” és a vendéglősöknek az ilyen bort az étlapon is meg kell nevezni ugyanolyan betűkkel, mint a többi általa mért borokat.

A ki pedig ezen utóbbi határozományok ellen vét, kihágást követ el és 25 forinttól 100 forintig büntethető.

A már több ízben említett miniszteri rendelet, mely az 1893. évi XXIII. t.-ez alapján a mesterséges borok tilalmaszása és a borkezelési stb. teendőket szabályozza, az elmondottakon kívül röviden összevonva még a következőket tartalmazza.

— Vége köv. —

CSARNOK.

Utköszben.

— Regény egy kötetben. —

Írta: TAMÁS JÓSEF.

29.

HATODIK FEJEZET.

Lement a szerkesztőségbe. Az ajtót sárva találta s sehol senki, a ki kinyithatná. Átment a szomszédos kávéháza, hogy ott megreggelizik. Most már volt erre is pénye mindennap, a „tíz paraccolat” tiszteltőljából került ki.

Amolyan harmadrangu kis kávéház volt az csak, de éppen szemben a szerkesztőséggel: azért járt oda Márton. A pincerés hozott újságlapokat és ő találmomra vett ki közülök egyet. Valami mérgesszáju kis reggeli laposka volt. A kormány titkos kirharangja.

Unottan nyitotta ki. A szeme megakadt egy feltűnő, nagy betűs esikken, ami szintén kiabált az emberre. Közönséges újságszenzáció volt. Párhaj — halálos kimenettel. A

harsányi kerület fiatal képviselőjét Török Géza némitotta el valami golyóval.

A lap megírta az eset előzményeit is. A fiatal képviselő nagyon barátságosan szólította meg a Kerepesi úton a népszínház egyik fiatal énekesnőjét, aki a férje karján sétált. A férj, aki felfogás dolgában nagyon konzervatív lehet, úgy okoskodott, hogy a fiatal don Juan bemutatkozás nélkül nem igen formálhatótt jogot a diszkurzushoz. Ebbeli véleményének aztán esattanós kifejezést is adott.

Török azzal a guayos tekinettel mérte végig, mely már látja a biztos áldozatot, aztán ott hagyta. Visszafordult mégis és csak annyit mondott:

— Végrendelkeztek uram!

A dolognak azonban merő véletlenségből más lett a vége. A jámbor férj első lövése olyan precízén kifarfa Török Géza koponyáját, hogy a képviselőházra ki kellett tűzni a fekete zászlót.

Vezérezikben, tárezában minden elképzelhető rovatban a Török Géza szomorú esetével foglalkoztak a lapok. Mint minden ilyen alkalommal, most is kikelték a párbaj-középkori vadsága ellen, keserű hangon szólva a spada-inról, aki pisztolya esővével küldi az embereket a másvilágra.

Pedig ezáltal nagyon jámbor, nagyon ártatlan volt szegény spadasin, aki maga ijedt meg legjobban, mikor szemben vele az az ember egyszerre csak arcra hull a földre és a lába olyan furesán mozgott, mintha motortapostna.

Most aztán egyszerre párbajhős lett belőle, aki sorra a másvilágra üzi azokat, akiket önkénye erre kiszemelt.

Mosolygott Marton ezen a furesa igazságszolgáltatáson.

A ezikk végén aztán megemlékezett az írója, hogy Török Géza halálával megüresedett kerületben a kormány már gondoskodott a jelöltről. A jelölt ez ideig nem volt tagja a szabadelvű pártnak, sőt ezzel homlokegyenest foglalt állást. A neve — Kéry Gábor.

Marton nézte a betűket. Elolvasta újra meg újra a sorokat. A betűk megmaradtak változatlanul: »Kéry Gábor személyében.«

Elfogta birtelen valami erős, nagy indulat. Végtelenül nyomorultnak látta azt az embert, akiről eddig azt tartotta, hogy csak a vele született gőg nem engedi, hogy teljesen azzá legyen, amivé lelke kényszeríti. Csalás volt, komédia. Gyalázatos, sauf komédia.

Egy perczig sem kétekedett, hogy az ujság igazat mond.

Sőtét lepel bullott le a szeméről és ott látta magát teljes elfogultságában, mikor még nagyok is tartotta azt a nyomorultat.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképpeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A nagy millenniumi éremmel egyedül kitüntetett keserűvízforrás.

Kéretik csak **Ferencz József keserűvizet** nem pedig budai, vagy egyéb elnevezést használni. **Kapható mindenütt.** (Az igazgatóság Budapesten.)

Dr. Szücs Géza ügyvéd irodáját

Piacz-utca 9. sz. alatt

(Csanak-ház)

megnyitotta.

6630. sz.

1898.

Áverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tételik, hogy a város székháza alatt levő, a Kossuth utcára nyíló 16-ik számú, eddig a Droppa és Taróczky cég által bérelt bolhelyiség az 1898. év október hó 1-től — 1903. május 1-ig terjedő időre, a számvevőségnél közszemlére kitett árverési feltételek mellett **1898. augusztus hó 10-én délelőtt 9 órakor** a városháza kistermében megtartandó árverésen bérbe kiadni fog.

Miről az árverezni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási ár 10%-a bántépenül készpénzben az árverelő bizottság kezéhez leteendő.

Debreczen, 1898. június 29-én.

A városi tanács.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynők: kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzüintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. — Ajánlatok »Mercator« czímen: **Eckstein Bernát** hirdetési irodájában Budapest, V., Fürdő-utca 4. intézendők.

Árlejtést

hirdet az ottományi ev. ref. egyház előjárósága a templom és torony kijavítására.

Vállalkozni szándékozók az épület megtekintése után folyó hó 20-ig adják vagy küldjék be ajánlataikat alólírotthoz; az egyházi előjáróság azonban fentartja magának azt a jogot, hogy a vállalkozók közül, — az ajánlataikban levő árkülönbségre való tekintet nélkül — szabadon válasszthasson.

Ottomány, 1898. jul. 10.

Szabó Mihály

ev. ref. lelkész.

Eladó homoki fajborok.

Csanak János ujfehértói homokszőlő telepének

1897. évi termése kisebb mennyiségekben is — legalább 100 liter vételnél — a következő árak mellett eladásra kerül:

Olaszrizling literenként	30 kr
Ezerjő	30 »
Carbenet (vörös)	28 »
Oportó (vörös)	25 »
Mézes-fehér	25 »
Kövidinka	25 »
Kadarka	24 »
Kadarka (schiller)	22 »
Fehérgyöngy	20 »

A borok helyben a sétakerti pinczékben vannak elhelyezve, hol a venni szándékozók a borok minőségéről meggyőződést szerezhetnek.

SZIVATTYÚKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, öntözési és egyéb nyilvános szőlőkre köz. járgány és oróhajtásra.

TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak.

harangokat és harang állványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczögödör tisztító készülékeket, utcaizai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIUT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.